

Tiesību metodiskais materiāls izglītības iestādēm

Periods: 1.– 31.maijs, 2021. gads

Satura rādītājs

I. Normatīvo aktu izmaiņas 3

1. COVID – 19 grozījumi izglītības jomā 3
2. Būtiskas izmaiņas asistenta pakalpojumos 6
3. Investēs izglītības iestāžu ventilācijas sistēmu uzlabošanā un ventilācijas ierīkošanā mācību telpās 7

II. Jauni iekšējo dokumentu paraugi 8

- Par vispārējās pamatizglītības apliecības un sekmju izraksta izsniegšanu 8
- Par atestāta par vispārējo vidējo izglītību un sekmju izraksta izsniegšanu 8

III. Aktuālie abonentu jautājumi/skaidrojumi 9

1. Datora nodošana lietošanā skolotājam atvaļinājuma laikā – vai drīkst? 9
2. Bērnu datu izpaušana uz advokāta ordera pamata 8

Maijs 2021 – oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” kopā publicēti **27 likumi un 44 Ministru kabineta noteikumi**

Par metodisko materiālu:

Tiesību metodiskā materiāla galvenā mērķauditorija ir vispārējās izglītības iestāžu (tostarp pirmsskolu) un profesionālo skolu vadība, sniedzot ikdienas darbu regulējošo normatīvo aktu aktuālo izmaiņu pārskatu par attiecīgajā mēnesī valstī oficiāli publicētajiem likumiem un Ministru kabineta noteikumiem. Papildus abonenti tiek informēti par jaunajiem iekšējo dokumentu paraugiem, kas

ievietoti vietnē *Skolutiesības.lv*, un aktuāliem jautājumiem, uz kuriem abonentiem sniegtas atbildes/skaidrojums attiecīgajā mēnesī.

Galvenās informācijas jomas – izglītošana, bērnu tiesības, darba tiesiskās attiecības un drošība, lietvedība un iekšējā dokumentācija, datu aizsardzība, iestādes saimnieciskā darbība un publiskie iepirkumi, Eiropas Savienības fondu un citu projektu atbalsts, amatpersonu atbildība.

Visa informācija par tiesību izmaiņām un sagatavotie iekšējo dokumentu paraugi ir pieejami abonentiem vietnes **Skolutiesības.lv** sadaļā „Dokumenti”. Piekļuve – ar izsniegto lietotājevārdu un paroli (saite: <http://skolutiesibas.lv/dokumenti/>).

Uzmanību! Svarīga papildus informācija

Šī gada 9.jūnijā izdevumā “*Latvijas Vēstnesis*” publicēti grozījumi Darba likumā, ar kuriem konkretizē attālinātā darba definīciju, kā arī precizēts regulējums saistībā ar personu ar invaliditāti nodarbināšanu un citi jautājumi (sīkāk par to nākamajā pārskatā)

Attālinātais darbs:

Papildināt 76. pantu ar ceturto daļu šādā redakcijā: “Ja darbinieks un darba devējs vienojas par darba veikšanu attālināti, darbinieka izdevumus, kas saistīti ar attālinātā darba veikšanu, sedz darba devējs, ja darba līgumā vai darba koplīgumā, kas noslēgts ar darbinieku arodbiedrību, nav noteikts citādi un ar šādu darba koplīgumu netiek samazināts darbinieku kopējais aizsardzības līmenis. Attālinātais darbs šā likuma izpratnē ir tāds darba izpildes veids, ka darbs, kuru darbinieks varētu veikt darba devēja uzņēmuma ietvaros, pastāvīgi vai regulāri tiek veikts ārpus uzņēmuma, tai skaitā darbs, ko veic, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. Par attālināto darbu šā likuma izpratnē netiek uzskatīts darbs, kas tā rakstura dēļ ir saistīts ar regulāru pārvietošanos.”.

I. Normatīvo aktu izmaiņas

Būtība, saite uz tiesību aktu, spēkā stāšanās datums	1. COVID – 19 grozījumi izglītības jomā ▪ Grozījumi Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā Saeima, 29.04.2021. (Spēkā stājas 2021. gada 6. maijā) ▪ Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumos Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" MK, 27.05.2021. Nr. 332 (Spēkā stājas 2021. gada 29. maijā) ▪ Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumos Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" MK, 13.05.2021., Nr. 307 (Spēkā stājas 2021. gada 15. maijā)
	Lai īstenotu obligāto prasību kvalifikācijas uzturēšanai un nodrošinātu iespēju apgūt profesionālās tālākizglītības programmu praktisko daļu, kvalifikācijas praksi, profesionālās kvalifikācijas eksāmenu kārtošānu, kā arī profesionālās pilnveides programmu praktiskās daļas apguvi, izglītojamajiem grupās līdz 10 cilvēkiem turpmāk būs iespēja organizēt mācības klātienē. Mācību telpās jānodrošina ne mazāk kā 3 m² vienai personai, 2 m distances ievērošana starp personām un telpu vēdināšana. Izglītojamajiem un mācībspēkiem jālieto sejas maksas. Dalība klātienē nodarbināms iespējama ar negatīvu Covid-19 testa rezultātu (skatīt noteikumu 32.⁷ 2.13. apakšpunktā). Vienlaikus jāatzīmē, ka personas, kuras ir vakcinētas vai izslimojušas Covid-19, apliecinot šo faktu ar sertifikātu, var piedalīties pieaugušo profesionālās izglītības programmu apguvē klātienē līdz 20 personām grupā, neievērojot prasības par masku nēsāšanu, distances ievērošanu u.c., izņemot telpu vēdināšanu. Tā kā profesionālās izglītības programmas ir orientētas tieši uz praktiskajām prasmēm, kas bieži vien tiek apgūtas vienlaicīgi ar teoriju, līdzšinējie pandēmijas ierobežojumi vairākas profesionālās izglītības programmas pieaugušajiem ir apturējuši pilnībā. Lēmums izstrādāts, lai būtu iespējams pabeigt iepriekš uzsāktās izglītības programmas un iegūt kvalifikāciju, kā arī pilnveidot darba tirgum nepieciešamās prasmes. <u>Turpmāk pieaugušo izglītību klātienē varēs realizēt sekojošās programmās:</u> • praktiskajās mācības nozarēs (t.sk. klīniskās mācības veselības aprūpē un apmācība pirmās palīdzības sniegšanā), kurās ir noteikta obligāta prasība pēc kvalifikācijas

uzturēšanas (attiecas uz reglamentētām un citām profesijām, kur normatīvajos aktos ir noteikta šāda prasība);

- apgūstot praktisko daļu profesionālās tālākizglītības programmās;
- kārtojot kvalifikācijas praksi un profesionālās kvalifikācijas eksāmenus
- apgūstot profesionālās pilnveides programmu praktisko daļu.

Organizējot minētās pieaugušo izglītības programmas klātienē, nepieciešams ievērot sekojošas epidemioloģiskās drošības prasības:

- mācību grupas dalībnieku kopskaits nepārsniedz 10 cilvēkus;
- mācību dalībnieki tiek katru dienu reģistrēti;
- tiek organizēta iknedēļas Covid-19 vīrusa testēšana;
- dalībnieki lieto mutes un deguna aizsegi;
- katram mācību dalībniekam jānodrošina vismaz 3 m² telpas;
- jāievēro 2 m distance starp personām;
- telpas regulāri jāvēdina;
- izglītības iestādei jānodrošina plūsmu nepārklāšanās.

Tāpat, lai nodrošinātu visiem vienādas iespējas, skolām ir jānosaka viens papildtermiņš iestājpārbaudījuma kārtīšanai tiem skolēniem, kuri sākotnēji noteiktajā datumā nedrīkst piedalīties iestājpārbaudījumā Covid-19 infekcijas vai noteiktās karantīnas dēļ. Ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto karantīnas un izolācijas minimālo termiņu, starp iestājpārbaudījuma norises datumiem ir jāparedz vismaz 14 dienu starplaiks.

Grozījumi noteikumos arī paredz, ka minētos epidemioloģiskās drošības noteikumus (izņemot telpu vēdināšanu) var neievērot, ja mācību grupu veido personas, kas ir izgājušas pilnu vakcinācijas kursu pret Covid-19 vai arī var uzrādīt Covid-19 pārslimošanas sertifikātu. Šajos gadījumos arī mācību grupas dalībnieku skaits var būt lielāks – līdz 20 personām vienā grupā.

Izlaidumi Klātienē ārpus telpām ir atļauts rīkot pasākumus pirmsskolas izglītības pakāpes noslēgumā un izglītības dokumenta pasniegšanai pamatzglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes noslēgumā. Svinīgajā pasākumā vienas klases vai grupas ietvaros drīkst piedalīties līdz 40 cilvēkiem (izglītojamie kopā ar izglītības iestādes nodarbinātajiem). Pavadošās personas vienas mājsaimniecības ietvaros drīkst atrasties atstātas no svinīgā pasākuma norises zonas. Izlaidumu norises laiks nedrīkst pārsniegt 2 stundas. Ja pasākuma laikā nav iespējams ievērot divu metru distanci, klātesošie lieto mutes un deguna aizsegi ([skatīt noteikumu 32.⁷ 24. apakšpunktā](#)). Izglītības iestādes pienākums ir nodrošināt epidemioloģisko drošības prasību ievērošanu pasākuma norises vietā - labi redzamā vietā jābūt izvietotai informācijai par piesardzības un drošības prasībām, jānodrošina vismaz 2 metru attālums starp izglītojamo pavadošo personu mājsaimniecībām, jākontrolē un jāregulē pasākuma dalībnieku plūsma, lai nodrošinātu brīvu pārvietošanos ejās un novērstu pasākumu dalībnieku drūzmēšanos. Savukārt tuvinieki un draugi jauniešus sveic pēc svinīgā pasākuma daļas.

Nometnes Organizējot bērnu nometnes klātienē, grupā nevar būt vairāk par 20 dalībniekiem. Nometnēs, kas tiek organizētas brīvā dabā vai atsevišķās ēkās, ir pieļaujama vairāku grupu dalība, ja tiek veikti visi nepieciešamie epidemioloģiskās drošības pasākumi

un nodrošināts, ka šo grupu dalībnieki un personāls nometnes darbības laikā nesastopas. Nometnes notiek tikai noteiktā teritorijā, ārpus tās aktivitātes netiek rīkotas, izņemot gadījumus, ja nometnes dalībnieki attiecīgajā vietā ir vienīgie apmeklētāji. Nometnē var piedalīties darbinieki un bērni, kuriem pēdējo 48 stundu laikā pirms nometnes sākuma veikts Covid-19 tests un tas ir negatīvs, atkārtots tests tiek veikts nometnes norises laikā vienu reizi nedēļā. Testi tiek apmaksāti no valsts budžeta, testēšanas procesu koordinē Veselības inspekcija. Testu var neveikt, ja dokumentāri iespējams apliecināt vakcināciju pret Covid-19 vai ja cilvēks pārslimojis infekciju. Diennakts nometnēs (sporta nometnēs) ir atļauta sporta treniņu (nodarbību) norise iekšstelpās nometnes grupas ietvaros.

Izmaiņas starptautisku sporta sacensību organizēšanā jauniešu izlasēm, kuru dalībnieki ir vecumā līdz 15 gadiem, šobrīd ir atļauts trenēties, bet starptautiskās sporta sacensības tās var aizvadīt tikai ārvalstīs, jo Latvijā šīs sacensības nedrīkst norisināties.

Nemot vērā Latvijas jauniešu izlašu plānoto starptautisko sacensību kalendāru, vairākas sporta federācijas pādušas gatavību organizēt Latvijā arī starptautiskās sporta sacensības jaunāka vecuma izlašu sportistiem. Izvērtējot līdzšinējo praksi starptautisku sporta sacensību organizēšanā, valdība ir noteikusi, ka turpmāk Latvijā drīkst norisināties starptautiskās sporta sacensības dalībnieku grupām vecumā no 10 gadiem. Vienlaikus jāatgādina, ka starptautiska sporta pasākuma organizatoram Latvijā ir noteikti īpaši pienākumi, nodrošinot epidemioloģiski drošu sporta sacensību norisi tā sauktajā “burbuļa formātā”.

Informācijas avoti	Latvijas Vēstnesis (www.vestnesis.lv) Ministru kabinets (www.mk.gov.lv) Izglītības un zinātnes ministrija (www.izm.gov.lv)
--------------------	---

I. Normatīvo aktu izmaiņas

Būtība, saite uz tiesību aktu, spēkā stāšanās datums	2. Būtiskas izmaiņas asistenta pakalpojumos ▪ Noteikumi par asistenta, pavadona un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti MK, 18.05.2021., Nr. 316 (Spēkā stājas 2021. gada 1. jūlijā)
	Jauno noteikumu mērķis ir no 2021. gada 1. jūlija noteikt kārtību, kā nodrošina asistenta pakalpojuma pašvaldībā, augstskolā vai koledžā, noteikt pavadona pakalpojuma personām ar invaliditāti no piecu līdz 18 gadu vecumam nodrošināšanas kārtību, kā arī aprūpes pakalpojuma personām ar invaliditāti no piecu līdz 18 gadu vecumam maksimālo apjomu un minimālās vienas stundas izmaksas (skatīt noteikumu 1. punktā). Jaunie noteikumi paredz būtiskas izmaiņas asistenta pakalpojumā, kas paredz ievērojami mainīt un paplašināt pakalpojumu bērniem ar invaliditāti (nosakot pavadona un asistenta pakalpojumus), un vienlaikus paredzot nodrošināt arī pašvaldības finansētu sociālo aprūpi, kā arī mainot pakalpojuma piešķiršanas kārtību. Tiek ieviesta vienota anketa pakalpojuma nepieciešamības izvērtēšanai pilngadīgām personām, tiek noteikta vienas vienības cena, kuras ietvaros paredzēta paaugstināta asistentu atlīdzība, pielīdzinot vienas pakalpojuma stundas sniegšanas atlīdzību valsts sociālās aprūpes centros strādājošo aprūpētāju vidējam vienas stundas darba izmaksām, t.i., vidēji 4.50 <i>euro</i> par vienu pakalpojuma sniegšanas stundu. Saziņa ar atbildīgo amatpersonu par noteikumu izstrādi: <u>Labklājības ministrija</u> Einārs Grāveris Tālr. 67021593 E – pasts: Einars.Graveris@lm.gov.lv
Informācijas avoti	Latvijas Vēstnesis (www.vestnesis.lv) Labklājības ministrija (www.lm.gov.lv)

I. Normatīvo aktu izmaiņas

Būtība, saite uz tiesību aktu, spēkā stāšanās datums	3. Investēs izglītības iestāžu ventilācijas sistēmu uzlabošanā un ventilācijas ierīkošanā mācību telpās Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 13. aprīļa noteikumos Nr. 242 "Augstas gatavības pašvaldību investīciju projektu pieteikšanas, izskatīšanas un finansējuma piešķiršanas kārtība" MK, 18.05.2021., Nr. 317 (Spēkā stājas 2021. gada 21. maijā)
	Grozījumu mērķis ir noteikt pieteikšanās, izskatīšanas un finansēšanas kārtību valsts budžeta finansējuma saņemšanai augstas gatavības pašvaldību investīciju projektiem, kas uzlabo mācību vidi pašvaldības dibinātās vispārējās izglītības iestādēs, izbūvējot centralizētu mehānisko ventilācijas sistēmu vai decentralizēto ventilācijas sistēmu izglītības iestādes ēkā vai tās daļā vai atsevišķās telpās. Nemot vērā Latvijā esošo situāciju, kas saistīta ar Covid - 19 izplatību, izglītības process pamatā tiek īstenots attālināti. Viens no iemesliem, kas kavē izglītojamo iespējas atgriezties klātienē mācībās, ir nepietiekama gaisa kvalitāte, ventilēšanas un piespiedu gaisa apmaiņas sistēmu neesamība, jo, piemēram, 219 izglītības iestādēs darbojas tikai dabiskā vai pasīvā ventilācija. Lai risinātu iepriekš minēto un mazinātu Covid - 19 seku ietekmi uz izglītojamo iespējām iegūt izglītību un sekmētu izglītojamo atgriešanos klātienē mācību procesā, ir nepieciešamas investīcijas izglītības iestāžu ventilācijas sistēmu uzlabošanā un ventilācijas ierīkošanā mācību telpās. Kopumā Investīciju projektiem pieejamais kopējais valsts budžeta finansējums būs ne vairāk kā 61 591 160 <i>euro</i>, no tiem ne vairāk kā 30 066 464 <i>euro</i> 2021. gadā un ne vairāk kā 31 524 696 <i>euro</i> 2022. gadā(skatīt noteikumu 2. punktu). Saziņa ar atbildīgo amatpersonu par noteikumu izstrādi: Izglītības ministrija Inga Griķe Tālrunis: 67047826 E – pasts: Inga.Grike@izm.gov.lv
Informācijas avoti	Latvijas Vēstnesis (www.vestnesis.lv) Izglītības un zinātnes ministrija (www.izm.gov.lv)

II. Jauni iekšējo dokumentu paraugi

Jauni iekšējie dokumenti vietnē Skolutiesibas.lv -

- Par vispārējās pamatizglītības apliecības un sekmju izraksta izsniegšanu
- Par atestāta par vispārējo vidējo izglītību un sekmju izraksta izsniegšanu

Visi iekšējie dokumenti ir ievietoti vietnes www.skolutiesibas.lv sadaļā DOKUMENTI/“**Iekšējo dokumentu paraugformas**” -

<http://skolutiesibas.lv/dokumenti/>

Pieklūve abonentiem ar izsniegto lietotājvārdu un paroli!

III. Aktuālie abonentu jautājumi/skaidrojumi

1. Datora nodošana lietošanā skolotājam atvaļinājuma laikā – vai drīkst?

Jautājums

Sakiet kāds dokuments ir jānoformē, lai skolotājam iedotu datoru uz atvaļinājuma laiku?

Atbilde

Atvaļinājumā laikā darba vajadzībām datoru nevajadzētu izmantot. Nesaskatu pamatojumu tā nodošanai. Vai arī nezinu visas detaļas. Tas taču atvaļinājums... Juridiski tas ir ierīces lietošanas bezatlīdzības nodošanas līgums/ vienošanās uz laiku. Līdzīgi kā VIENOŠANĀS PAR TEHNISKO IERĪČU NODOŠANU IZGLĪTĪBAS PROCESA NODROŠINĀŠANAI (skat. *Skolutiesības.lv* dokumentu paraugos), tikai precizējot vienošanās tekstu atbilstoši specifikai.

2. Bērnu datu izpaušana uz advokāta ordera pamata

Jautājums

Advokāts jautā informāciju par bērniem sakarā ar vecāka prasību tiesā pret otru laulāto. Vai mums jāsniedz šāda informācija?

Atbilde

Atsauce uz Advokatūras likuma 48.pantu nav absolūta tiesība saņemt jebkurus datus/ informāciju par bērnu.

Pirmkārt, nepieciešams konkretizēts, kāpēc tieši šī informācija, kādus juridiski nozīmīgus faktus lietā tā pamatos. Iespējams, ka pieprasāmās informācijas apjoms ir pārāk plašs. Skola nesniedz jebkuru informāciju, ko pieprasa.

Otrkārt, jāvērtē citas tiesību normas, kas var saturēt ierobežojumus šādas informācijas izsniegšanai. Šāds pieprasījums jau pēc būtības nav saistīts ar “bērna labāko interešu principa” nodrošināšanu, par ko ievērošanu ir atbildīga skola. Advokāta mērķis ir tiesvedības process, sacīkstes īstenošana, pretējās puses pārspēšana. Mērķis ir pierādījumu gūšana, lai sniegtu juridisku palīdzību klientam, risinot civiltiesisku strīdu, nevis primāri rūpētos par bērna interesēm.

Vispārīgās datu aizsardzības regulas (2016) (turpmāk – regula) preambulas 38.punkts nosaka: “(38) Bērniem pienākas īpaša personas datu aizsardzība, jo viņi var pietiekami neapzināties attiecīgos riskus, sekas un aizsardzības pasākumus un savas tiesības saistībā ar personas datu apstrādi. (..)”

Regulas 5.pants paredz principus datu izsniegšanai, tostarp, ka dati tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos

Manuprāt, tiesvedības ietvaros tikai tiesai ir tiesības pieprasīt no izglītības iestādes lietas izskatīšanai nepieciešamo informāciju par bērnu šādu datu kontekstā, kas attiecas par bērnu raksturojumu (tostarp īpašas kategorijas datus). Un tiesai tas darāms, izvērtējot bērna vislabākās intereses un pieprasāmās informācijas apjomu, kas nepieciešams konkrētā lietā, saskaņā ar Regulas 5.pantā noteiktajiem personas datu apstrādes principiem.

Nevar konstatēt regulas 5.pantā, 6.pantā un 9.pantā noteikto datu izsniegšanas likumisko pamatu.

11/06/2021

Ar cieņu,

SIA „Skolu tiesību atbalsts”

Kristaps Runts

JURISTS/ valdes loceklis

Sertificēts darba aizsardzības speciālists

Sertificēts personas datu aizsardzības
speciālists

E-pasts: jurists@skolutiesibas.lv

Tālr. +371 29 69 62 34

WWW.SKOLUTIESIBAS.LV

Elīza Stīlve

JURISTA PALĪDZE